

Uchwała
Komisji habilitacyjnej powołanej w celu przeprowadzenia
postępowania habilitacyjnego doktora Andrzeja Olasia
z dnia 3 grudnia 2021 r.

Komisja habilitacyjna w składzie:

- 1) Przewodniczący komisji – prof. dr hab. Adam Olejniczak – Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
- 2) Sekretarz komisji – prof. dr hab. Leszek Mitrus – Uniwersytet Jagielloński
- 3) Recenzent – prof. dr hab. Łukasz Błaszczak – Uniwersytet Wrocławski
- 4) Recenzent – dr hab. Adam Doliwa, prof. UwB – Uniwersytet w Białymstoku
- 5) Recenzent – dr hab. Anna Hrycaj, prof. UŁaz – Uczelnia Łazarskiego
- 6) Recenzent – dr hab. Maciej Muliński, prof. UŁ – Uniwersytet Łódzki
- 7) Członek komisji – dr hab. Piotr Mostowik, prof. UJ – Uniwersytet Jagielloński

powołana przez Radę Dyscypliny Nauki Prawne Uniwersytetu Jagiellońskiego (uchwałą nr 124/VII/2021 z dnia 5 lipca 2021 roku) w celu przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego wszczętego na wniosek doktora Andrzeja Olasia z dnia 15 marca 2021 r. w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauki prawne,

działając na podstawie art. 221 ust. 10 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 478),

po przedstawieniu recenzji prof. dr hab. Łukasza Błaszczaka, dr hab. Adama Doliwy, prof. UwB, dr hab. Anny Hrycaj, prof. UŁaz., dr hab. Macieja Mulińskiego, prof. UŁ, a także po przedstawieniu swoich stanowisk przez pozostałych członków Komisji w osobach: prof. dr hab. Adama Olejniczaka, prof. dr hab. Leszka Mitrusa i dr hab. Piotra Mostowika, prof. UJ,

oraz po wcześniejszym przeprowadzeniu kolokwium habilitacyjnego,

w głosowaniu jawnym (siedem głosów za, zero głosów przeciw, zero głosów wstrzymujących się),

wyraża pozytywną opinię
w sprawie nadania doktorowi Andrzejowi Olasiowi
stopnia naukowego doktora habilitowanego
w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne.

UZASADNIENIE

W dniu 15 marca 2021 r. dr Andrzej Olaś skierował do Rady Doskonałości Naukowej wniosek o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne. We wniosku jako podstawę ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego wskazano (zgodnie z art. 219 ust. 1 pkt 2a ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce) monografię naukową: Andrzej Olaś, *Zarzut potrącenia w procesie cywilnym*, wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2021, ISBN 978-83-8198-848-3, stron LII + 582.

W związku z decyzją Rady Doskonałości Naukowej z dnia 28 czerwca 2021 r. Rada Dyscypliny Nauki Prawne Uniwersytetu Jagiellońskiego powołała (na podstawie art. 221 ust. 4 - 5 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce - tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 478) komisję habilitacyjną w celu przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego doktora Andrzeja Olasia w składzie:

1. Przewodniczący komisji – prof. dr hab. Adam Olejniczak – Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
2. Sekretarz komisji – dr hab. Piotr Mostowik, prof. UJ – Uniwersytet Jagielloński
3. Recenzent – prof. dr hab. Łukasz Błaszczak – Uniwersytet Wrocławski
4. Recenzent – dr hab. Adam Doliwa, prof. UwB – Uniwersytet w Białymstoku
5. Recenzent – dr hab. Anna Hrycaj, prof. UŁaz. – Uczelnia Łazarskiego
6. Recenzent – dr hab. Maciej Muliński, prof. UŁ – Uniwersytet Łódzki
7. Członek komisji – prof. dr hab. Leszek Mitrus – Uniwersytet Jagielloński.

Na posiedzeniu w dniu 8 listopada 2021 r. Rada Dyscypliny Nauki Prawne UJ przyjęła następujące uchwały dotyczące zmian w składzie Komisji habilitacyjnej:

1. Odwołanie dr. hab. Piotra Mostowika, prof. UJ z funkcji sekretarza komisji habilitacyjnej: uchwała nr 237a/XI/2021 Rady Dyscypliny Nauki prawne UJ z dnia 8 listopada 2021 roku.
2. Odwołanie prof. dr. hab. Leszka Mitrusa z funkcji członka komisji habilitacyjnej: uchwała nr 237b/XI/2021 Rady Dyscypliny Nauki prawne UJ z dnia 8 listopada 2021 roku.

3. Powołanie dr. hab. Piotra Mostowika, prof. UJ na członka komisji habilitacyjnej: uchwała nr 260a/XI/2021 Rady Dyscypliny Nauki prawne UJ z dnia 8 listopada 2021 roku.
4. Powołanie prof. dr. hab. Leszka Mitrusa na sekretarza komisji habilitacyjnej: uchwała nr 260b/XI/2021 Rady Dyscypliny Nauki prawne UJ z dnia 8 listopada 2021 roku.

Tym samym Rada Dyscypliny Nauki Prawne UJ zmieniła uchwałę nr 124/VII/2021 w ten sposób, że funkcję sekretarza Komisji powierzyła prof. dr. hab. Leszkowi Mitrusowi, a dr. hab. Piotrowi Mostowikowi powierzyła funkcję członka Komisji.

Wszyscy członkowie Komisji otrzymali na piśmie przewidziane prawem dokumenty. Uczestnicząc w posiedzeniu w dniu 3 grudnia 2021 r. stwierdzili oni zgodnie, że zapoznali się z tymi dokumentami. Wszyscy uczestniczący w posiedzeniu wzięli wcześniej udział w kolokwium habilitacyjnym dr. Andrzeja Olasia, przyjęli je jednomyślnie i zaakceptowali protokół kolokwium (sporządzony przez sekretarza Komisji).

Komisja habilitacyjna stwierdziła, że Andrzej Olaś jest absolwentem Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego. Na tym Uniwersytecie uzyskał w 2015 r. stopień doktora nauk prawnych na podstawie rozprawy doktorskiej pt. *Umorzenie procesu cywilnego*, która została obroniona z wyróżnieniem. Promotorem rozprawy był prof. dr hab. Sławomir Cieślak, a recenzentami prof. dr hab. Janusz Jankowski i dr hab. Izabela Gil, prof. UW r.

Recenzenci w postępowaniu habilitacyjnym, czyli prof. dr hab. Łukasz Błaszczak, dr hab. Adam Doliwa, prof. UwB, dr hab. Anna Hrycaj, prof. UŁaz., i dr hab. Maciej Muliński, prof. UŁ, przedłożyli recenzje dorobku naukowego Habilitanta. Wszystkie recenzje zostały opatrzone konkluzjami pozytywnymi, w których każdy z recenzentów wyraził pogląd, że dr Andrzej Olaś spełnia ustawowe przesłanki uzyskania stopnia naukowego doktora habilitowanego.

Członkowie Komisji stwierdzili zgodnie, że zapoznali się z treścią tych recenzji. Na posiedzeniu w dniu 3 grudnia 2021 r. Komisja wysłuchała wypowiedzi recenzentów, którzy przedstawili główne tezy swych recenzji, a następnie wypowiedzi dr hab. Piotra Mostowika, prof. UJ, prof. dr hab. Leszka Mitrusa i prof. dr hab. Adama Olejniczaka.

W pierwszej kolejności przedmiotem oceny Komisji była publikacja stanowiąca osiągnięcie naukowe, tj. monografia pt. *Zarzut potrącenia w procesie cywilnym*, wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2021, stron LII + 582. Komisja habilitacyjna uznała to opracowanie za osiągnięcie naukowe w rozumieniu art. 219 ust. 1 pkt 2a ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Po drugie, Komisja habilitacyjna oceniła - jako osiągnięcia naukowe - inne publikacje i aktywność badawczą Habilitanta. Po trzecie, Komisja habilitacyjna dokonała oceny działalności dydaktycznej, organizacyjnej i międzynarodowej dr. Andrzeja Olasia, a więc osiągnięcia w zakresie dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego oraz współpracy międzynarodowej.

Odnosząc się do oceny przedłożonej monografii *Zarzut potrącenia w procesie cywilnym* Komisja zwróciła uwagę, że jest to pierwsze kompleksowe opracowanie monograficzne poświęcone problematyce zarzutu potrącenia. Wybór tematu analizy należy uznać za trafny. Problematyka będąca przedmiotem opracowania jest doniosła teoretycznie oraz ma duże znaczenie dla praktyki orzeczniczej.

Komisja zaznaczyła, że Kandydat przyjął jako punkt wyjścia procesową naturę zarzutu potrącenia. Habilitant postrzega zarzut potrącenia jako czynność procesową polegającą na wprowadzeniu do materiału procesowego twierdzenia o skutku potrącenia w postaci wzajemnych umorzeń wierzytelności w celu osiągnięcia rozstrzygnięcia zgodnego z interesem strony, która ten zarzut podnosi. Omówił charakter prawny zarzutu potrącenia z perspektywy funkcji tej czynności w postępowaniu cywilnym. Rozważył, czy analizowana instytucja stanowi wyłącznie środek obrony pozwanego czy też jest również środkiem dochodzenia roszczeń zbliżonym do powództwa. Oprócz problematyki procesowej dr Andrzej Olaś odniósł się do zagadnień prawa materialnego. Zwrócił uwagę na możliwość postrzegania zarzutu potrącenia jako instytucji prawa materialnego. W tym kontekście omówił materialnoprawne konsekwencje podniesienia zarzutu potrącenia przez stronę procesu. Dogłębnie przedstawił wątpliwości teoretyczne i problemy praktyczne wynikające z założenia, że zarzut potrącenia stanowi czynność procesową.

Monografia stanowi bardzo dobre opracowanie naukowe, które zostało przygotowane w sposób rzetelny i kompleksowy. Autor poddał analizie naturę prawną zarzutu prawnego potrącenia, uwzględniając zarówno pierwiastki procesowe jak i materialnoprawne, a także kontekst i aksjologię postępowania cywilnego. Kandydat przeprowadził nie tylko analizę dogmatyczną. Na podkreślenie zasługują wątki historyczne oraz komparatystyczne, ze szczególnym uwzględnieniem prawa niemieckiego i prawa austriackiego. Komisja co do zasady pozytywnie oceniła strukturę przedłożonej monografii. Kandydat wykorzystał bardzo obszerną literaturę przedmiotu, w dużej części zagraniczną. Komisja uznała warsztat naukowy Habilitanta za rozbudowany i pogłębiony.

Monografia stanowi dowód należytego przygotowania metodologicznego Habilitanta. Zdaniem Komisji lektura monografii pozwala stwierdzić dojrzałość naukową Habilitanta, na co niewątpliwie wpłynęły wcześniejsze wielopłaszczyznowe badania naukowe. Rozważania świadczą o wszechstronnej wiedzy oraz dojrzałości naukowej Habilitanta. Prezentowany w monografii wywód naukowy jest logiczny i spójny. Książka jest bardzo wartościowa. Reprezentuje wysoki poziom merytoryczny i stanowi wkład w naukę prawa procesowego cywilnego.

Komisja zwróciła też uwagę na mankamenty monografii. Zdaniem Komisji na krytyczną uwagę zasługuje zwłaszcza podsumowanie opracowania, na które składa się niemal sto konkluzji umieszczonych na pięćdziesięciu stronach. Jest to bardziej streszczenie rozważań niż przekrojowe wnioski uwypuklające fundamentalne konkluzje wynikające z całościowej analizy. W gąszczu wniosków szczegółowych ginie efekt całościowych badań. Od Autora można by oczekiwać większej umiejętności dokonywania syntezy swoich rozważań. Lekturę książki utrudnia brak podsumowań poszczególnych rozdziałów (z wyjątkiem rozdziału II).

Wątpliwości budzi też ostatni rozdział zatytułowany „Pozostałe zagadnienia związane z zarzutem potrącenia”. Komisja stanęła jednak na stanowisku, że wskazane mankamenty nie wpływają na ogólną jednoznacznie pozytywną ocenę monografii przedłożonej przez Habilitanta.

Biorąc powyższe pod uwagę członkowie Komisji zgodnie uznali, że monografia *Zarzut potrącenia w procesie cywilnym* zasługuje na bardzo wysoką ocenę oraz stanowi osiągnięcie naukowe stanowiące znaczny wkład Habilitanta w rozwój prawa jako dyscypliny naukowej (art. 219 ust. 1 pkt 2 lit. a *Prawa o szkolnictwie wyższym i nauce*), w zakresie nauki prawa procesowego cywilnego.

Komisja dokonała także oceny pozostałej aktywności naukowej doktora Andrzeja Olasia. Zwróciła uwagę, że Jego dorobek naukowy jest obszerny i zróżnicowany. Kandydat jest łącznie autorem albo współautorem blisko 50 publikacji naukowych. Na dorobek Habilitanta składają się dwie monografie (włączając to rozprawę habilitacyjną), 13 rozdziałów w pracach zbiorowych, w tym w komentarzach, 20 artykułów w czasopismach, dwa artykuły we współautorstwie, a także glosy oraz recenzje. Szczególnie istotne znaczenie ma przygotowanie przez Habilitanta obszernej części „Systemu prawa procesowego cywilnego”. Niektóre opracowania Kandydata zostały opublikowane w języku angielskim.

Odnosząc się do zakresu prac badawczych Komisja stwierdziła, że Habilitant zajmował się licznymi zagadnieniami dotyczącymi szeroko rozumianej procedury cywilnej. Jego zainteresowania obejmują m.in. alternatywne metody rozwiązywania sporów w sprawach cywilnych, sądownictwo polubowne, postępowanie arbitrażowe i moc wiążącą orzeczeń sądów arbitrażowych, mediację, postępowania odrębne o charakterze przyspieszonym i uproszczonym w procesie cywilnym, nadzwyczajne środki zaskarżenia, skład sądu, a także postępowanie zabezpieczające, egzekucyjne i upadłościowe. Habilitant zajmował się ponadto wybranymi aspektami nowelizacji z 2019 r. Kodeksu postępowania cywilnego.

W przekonaniu Komisji prace dr. Andrzeja Olasia są pracami dojrzałymi. Dorobek pisarski Kandydata jest zróżnicowany i co do zasady wielowątkowy. Charakteryzuje się rzetelnością oraz dojrzałością naukową. Dorobek Habilitanta jest satysfakcjonujący w wymiarze jakościowym jak i ilościowym. Zasługuje na jednoznacznie pozytywną ocenę, a przesłanka istotności aktywności naukowej została niewątpliwie spełniona.

W dalszej kolejności Komisja zajęła się oceną działalności dydaktycznej, organizacyjnej i międzynarodowej dr. Andrzeja Olasia. Habilitant brał udział w czternastu konferencjach naukowych, a na większości z nich wygłosił referat. Kandydat uczestniczył w organizacji wydarzeń naukowych, w tym konferencji naukowych, z uwzględnieniem organizacji Ogólnopolskiego Zjazdu Katedr i Zakładów Postępowania Cywilnego w 2019 r. Należy do trzech towarzystw naukowych, a także jest członkiem komitetu redakcyjnego „Polskiego Procesu Cywilnego”. Kandydat prowadzi zajęcia dydaktyczne z zakresu postępowania cywilnego w Zakładzie Postępowania Cywilnego na Wydziale Prawa i Administracji macierzystego Uniwersytetu Jagiellońskiego (ćwiczenia, warsztaty oraz przedmiot specjalizacyjny). Przez rok był zatrudniony w Instytucie Politologii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie.

Zdaniem Komisji słabiej wypada współpraca międzynarodowa Kandydata, na co podczas obrad Komisji zwrócili uwagę prof. dr hab. Adam Olejniczak oraz prof. dr hab. Leszek Mitrus. W szczególności brak jest projektów badawczych realizowanych w ramach szerszych międzynarodowych sieci badawczych, a aktywność Habilitanta ogranicza się do publikacji obcojęzycznych oraz referatów w językach obcych wygłaszanych na konferencjach. Komisja wzięła pod uwagę, że pandemia uniemożliwiła Habilitantowi wygłoszenie cyklu wykładów na Uniwersytecie w Bolonii, co było zaplanowane na 2020 r. Z powyższych względów przesłanka działalności w innej instytucji naukowej, w szczególności zagranicznej, została spełniona, jednak w stopniu minimalnym.

Komisja stanęła na stanowisku, że Habilitant posiada znaczący dorobek dydaktyczny i organizacyjny, a zadowalający w zakresie współpracy międzynarodowej.

Wszystkie powyższe argumenty, wzięte łącznie pod uwagę, pozwoliły Komisji habilitacyjnej uznać, że dorobek naukowy oraz aktywność naukowa doktora Andrzeja Olasia spełniają wymagania określone w art. 219 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 478), co uzasadnia wyrażenie pozytywnej opinii w sprawie nadania doktorowi Andrzejowi Olasiowi stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne.

Komisja stwierdziła, że Habilitant nie złożył wniosku o przeprowadzenie tajnego głosowania nad uchwałą zawierającą opinię w sprawie nadania lub odmowy nadania stopnia doktora habilitowanego.

Komisja habilitacyjna przeprowadziła głosowanie jawne w przedmiocie wyrażenia pozytywnej opinii w sprawie nadania dr. Andrzejowi Olasiowi stopnia doktora habilitowanego, w którym uzyskano następujący wynik: siedem głosów za, zero głosów przeciw, zero głosów wstrzymujących się.

Na tej podstawie Komisja jednogłośnie wyraziła pozytywną opinię w sprawie nadania doktorowi Andrzejowi Olasiowi stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie nauki prawne.

Przewodniczący Komisji

Prof. dr hab. Adam Olejniczak